

Sygn. akt II CSK 373/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku W. C.

przy uczestnictwie S. K.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 stycznia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt VII Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy W. C. od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 29 czerwca 2017 r. oddalającego jego wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że całokształt zgromadzonego w sprawie i prawidłowo ocenionego przez Sąd Rejonowy materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że wnioskodawca nie był samoistnym posiadaczem spornej nieruchomości, nawet w zakresie udziału w ½ części. Podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że posiadanie wnioskodawcy, który zamieszkiwał sporną nieruchomość za zgodą rodziców, a następnie brata, miało charakter zależny, opierało się na umowie użyczenia, co jest bardzo częste w stosunkach rodzinnych.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną (błędnie określaną kasacją) przez wnioskodawcę. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, tj. art. 172 k.c. i rozstrzygnięcia, czy przepis ten ma zastosowanie w sytuacji, kiedy wnioskodawca zamieszkuje razem z formalnym właścicielem i jest przez niego traktowany jak współwłaściciel. Zdaniem wnioskodawcy zachodzi również oczywista zasadność skargi, skoro dowody zgromadzone w sprawie, wadliwe ocenione przez Sąd Okręgowy jednoznacznie potwierdzają zasadność wniosku jak i apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne

i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/04, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji jurydycznej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań.

W motywach wniosku skarżący nie formułuje wątpliwości na tle art. 172 k.c., a kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, twierdząc, że przez okres prowadzący do zasiedzenia był traktowany jak współwłaściciel. Tymczasem z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, będącej efektem oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca był traktowany, jako osoba korzystająca z nieruchomości na zasadzie umowy użyczenia.

Ponadto istota posiadania samoistnego i posiadania zależnego oraz jego związek z okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy, była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 6, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNC 1992, nr 4, poz. 48, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1961 r., CR 961/60, NP. 1962, nr 12, s. 1688, z dnia 7 maja 1986 r., III CRN 60/86, OSNC 1987, nr 9, poz. 138, z dnia 4 października 1979 r., III CRN 163/79, OSNC 1980, nr 5, poz. 95, z dnia 9 października 1996 r., III CKU 8/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 38, z dnia 16 stycznia 2001 r., II CKN 901/00, nie publ., z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CSK 184/10, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24, z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 360/08, nie publ., z dnia 17 czerwca 2015 r., I CSK 309/14, nie publ., z dnia 19 lutego 2015 r., III CSK 188/14, nie publ., z dnia 3 października 2014 r., V CSK 579/13, nie publ., z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CSK 425/10, OSNC-ZD nr B/2012, poz. 27, z dnia 9 grudnia 2014 r., III CSK 336/13, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 16, z dnia 12 grudnia 2014 r., IV CSK 271/13, nie publ., i z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 279/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 35). Nie zachodzi więc potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Podkreślenia wymaga, że w tego rodzaju sprawach istotne znaczenie dla kwalifikacji posiadania, jako samoistnego lub zależnego i dokonania subsumpcji pod określoną normę prawną, ma dokonanie uprzedniej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie kwalifikacji posiadania, w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z lakonicznym uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Skarżący nie przedstawił argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym stanie faktycznym, polemizując z poczynionymi przez Sąd Okręgowy ustaleniami faktycznymi i ich oceną prawną.

Oczywistej zasadności skargi skarżący upatrywał w błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Nie uwzględnił, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), czego nie respektuje skarżący zarzucając w podstawie skargi przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.